Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på anvendelsen af fødevare- og foderstoflovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed, planteformeringsmateriale og plantebeskyttelsesmidler og om ændring af forordning (EF) nr. 999/2001, (EF) nr. 1829/2003, (EF) nr. 1831/2003, (EF) nr. 1/2005, (EF) nr. 396/2005, (EF) nr. 834/2007, (EF) nr. 1099/2009, (EF) nr. 1069/2009, (EF) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012 og (EU) nr. […/2013 samt direktiv 98/58/EF, 1999/74/EF, 2007/43/EF, 2008/119/EF, 2008/120/EF og 2009/128/EF (forordningen om offentlig kontrol)«

COM(2013) 265 final — 2013/0140 (COD)

og »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bestemmelser vedrørende forvaltning af udgifter i tilknytning til fødevarekæden, dyresundhed og dyrevelfærd samt til plantesundhed og planteformeringsmateriale, om ændring af Rådets direktiv 98/56/EF, 2000/29/EF og 2008/90/EF samt forordning (EF) nr. 178/2002, (EF) nr. 882/2004 og (EF) nr. 396/2005 og direktiv 2009/128/EF og forordning (EF) nr. 1107/2009 og om ophævelse af Rådets afgørelse 66/399/EØF, afgørelse 76/894/EØF og beslutning 2009/470/EF«

COM(2013) 327 final — 2013/0169 (COD)

(2014/C 67/34)

Ordfører: **José María ESPUNY MOYANO**

Europa-Parlamentet og Rådet besluttede henholdsvis den 23. maj og 13. juni 2013 og den 7. og 21. juni 2013 under henvisning til artikel 43, stk. 2, artikel 114, artikel 168, stk. 4, litra b), og artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om følgende forslag:

"*Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på anvendelsen af fødevare- og foderstoflovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed, planteformeringsmateriale og plantebeskyttelsesmidler og om ændring af forordning (EF) nr. 999/2001, (EF) nr. 1829/2003, (EF) nr. 1831/2003, (EF) nr. 1/2005, (EF) nr. 396/2005, (EF) nr. 834/2007, (EF) nr. 1099/2009, (EF) nr. 1069/2009, (EF) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012 og (EU) nr. […/2013 samt direktiv 98/58/EF, 1999/74/EF, 2007/43/EF, 2008/119/EF, 2008/120/EF og 2009/128/EF (forordningen om offentlig kontrol)*"

COM(2013) 265 final — 2013/0140 (COD)

og "*Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om bestemmelser vedrørende forvaltning af udgifter i tilknytning til fødevarekæden, dyresundhed og dyrevelfærd samt til plantesundhed og planteformeringsmateriale, om ændring af Rådets direktiv 98/56/EF, 2000/29/EF og 2008/90/EF samt forordning (EF) nr. 178/2002, (EF) nr. 882/2004 og (EF) nr. 396/2005 og direktiv 2009/128/EF og forordning (EF) nr. 1107/2009 og om ophævelse af Rådets afgørelse 66/399/EØF, afgørelse 76/894/EØF og beslutning 2009/470/EF*"

COM(2013) 327 final — 2013/0169 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, der vedtog sin udtalelse den 1. oktober 2013.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 493. plenarforsamling den 16.-17. oktober 2013, mødet den 16. oktober, følgende udtalelse med 133 stemmer for, 2 imod og 4 hverken for eller imod:

1. **Konklusioner**

Kontrolforanstaltninger

1.1 EØSU støtter generelt det stillede forslag vedrørende offentlig kontrol med det formål at sikre en bedre sundhedstilstand for mennesker, dyr og planter og sikre et velfungerende indre marked i EU.

1.2 EØSU bifalder både, at der etableres et fælles analysesystem, og at der ligger et referencelaboratorium i hver medlemsstat.

1.3 EØSU finder det problematisk, at der anvendes kontrolgebyrer, hvis størrelse fastsættes individuelt i de enkelte medlemsstater, når det betænkes, at indførelsen af disse kan foregå uensartet, hvorfor der bakkes op om en harmonisering af gebyrerne med hensyn til de kriterier og metoder, de forvaltes efter, men dog ikke med hensyn til beløbsstørrelsen, der bør være tilpasset situationen i det enkelte land.

1.4 EØSU er imod at finansiere den offentlige kontrol 100 % udelukkende gennem ovennævnte gebyrer, da der er den risiko, at de kompetente myndigheder ikke prioriterer, at deres kontrol skal være så effektiv som muligt.

1.5 Med hensyn til mikrovirksomheders fritagelse for betaling af gebyrerne advarer EØSU om risikoen for skævvridning af markedet som følge af, at medlemslandene anvender disse bestemmelser forskelligt. Denne risiko for skævvridning ville mindskes, hvis den foreslåede forordning, eller en efterfølgende udvikling heraf, indeholdt bestemmelser om indrømmelse af fritagelse for betaling af disse gebyrer, som var ensartede i hele EU, og som var mere præcise og tilstrækkeligt brede til at afspejle den mangfoldige virkelighed, sektoren er præget af, og til at tage særligt hensyn til SMV'er og mikrovirksomheder.

1.6 Desuden finder EØSU det nødvendigt, som supplement til ovenstående, at anerkende, at der i visse virksomheder foregår en effektiv egenkontrol, som udføres af deres eget kvalificerede personale. Dette kan føre til lavere "offentlige kontrolgebyrer" for disse virksomheder, eftersom de offentlige embedsmænds arbejde kan begrænses væsentligt i disse virksomheder. De pågældende embedsmænd kan således gennemføre deres kontrolaktiviteter i de virksomheder, der ikke har de fornødne medarbejderressourcer til at foretage egenkontrol.

1.7 EØSU finder det vigtigt, at der i forbindelse med den fremtidige udvikling af lovgivningens anvendelse tages hensyn til den manglende ensartethed i anvendelsen af kontrollen i de forskellige medlemsstater, og at der samtidig tages højde for, at forskellene på de menneskelige og økonomiske ressourcer til inspektionsarbejdet i de forskellige lande kan give anledning til skævvridning af kontrollen på de pågældende landbrugs- og kvægbrugsmarkeder, med negative konsekvenser for alle til følge.

Udgifter

1.8 EØSU støtter generelt forslaget om en forvaltning af udgifterne, der skal sikre høj fødevaresikkerhed og høje sikkerhedsstandarder i fødevareproduktionen, forbedre dyrenes sundhed og velfærd, opdage og udrydde skadegørere og overvåge, at den offentlige kontrol gennemføres effektivt.

1.9 EØSU finder det hensigtsmæssigt at erstatte de nuværende bestemmelser om finansiering, som findes i en lang række retsgrundlag, med en fælles gennemsigtig og moderne finansiel ramme, som optimerer gennemførelsen og funktionen af den økonomiske forvaltning af udgifterne vedrørende fødevarer og foder.

1.10 EØSU støtter, at forslaget fremmer "Bedre uddannelse – større fødevaresikkerhed" på baggrund af en harmoniseret tilgang og med det sigte at få kontrolsystemerne i medlemsstaterne og på EU-plan til at fungere bedre.

1.11 Med hensyn til fastsættelse af et bestemt maksimumbeløb, og i betragtning af at dette beløb ikke kan forhøjes, fordi det er underlagt en forud fastlagt flerårig plan, mener EØSU, at forordningsforslaget er upræcist omkring mange aspekter af forvaltningen af udgifterne, hvorfor det ikke kan vurderes, hvorvidt det nævnte beløb er tilstrækkeligt eller ej.

1.12 Med hensyn til de reservemidler, der under visse omstændigheder kan anvendes i forbindelse med krise i landbrugssektoren, finder EØSU det nødvendigt at afklare, hvordan medlemsstaterne kan disponere over disse midler i tilfælde af en nødsituation. Eftersom disse reservemidler uddeles i forbindelse med krisesituationer i tilknytning til dyrs og planters sundhed, finder EØSU det desuden relevant at ændre udtrykket "krise i landbrugssektoren" til "krise i landbrugsindustrien".

1.13 Endelig anmoder EØSU Kommissionen om i forbindelse med de undersøgelsesprogrammer, der skal afdække tilstedeværelsen af skadegørere og de sanitære foranstaltninger i områderne i medlemsstaternes yderste periferi, ligeledes at tage højde for eventuelle skadegørere fra tredjelande, som tegner sig for en væsentlig del af EU's import af råvarer og forarbejdede produkter, der benyttes af virksomhederne i fødevarekæden, og at medtage relevante udgiftsposter i forbindelse med harmoniseringen af plantesundhedsstandarder eller planteproduktion med disse lande.

2. **Resumé af forslaget om kontrol**

2.1 Kommissionens forslag reviderer lovgivningen for offentlig kontrol for at rette op på konstaterede mangler i dens ordlyd og anvendelse. Det sigter mod at indføre en solid, gennemsigtig og bæredygtig lovramme, som er bedre "egnet til formålet". Forslaget tager også sigte på de mangler i nogle af medlemslandenes kontrolsystemer, som Levnedsmiddel- og Veterinærkontoret har påvist.

2.2 Dokumentet omfatter tre store revisioner med henblik på at modernisere regelværket om dyresundhed, plantesundhed og planteformeringsmateriale. Det tager det også sigte på at modernisere og integrere systemet for offentlig kontrol på en måde, der konsekvent følger ajourføringen af EU-politikker inden for disse sektorer.

2.3 Med hensyn til offentlig kontrol af varer fra tredjelande finder bestemmelserne i forordningen på indeværende tidspunkt anvendelse sammen med sektorspecifikke bestemmelser, der regulerer henholdsvis import af dyr og animalske produkter, import af planter og planteprodukter og kontrol af foderstoffer og fødevarer.

2.4 Kommissionen mener, at den omfattende lovgivning, der findes i øjeblikket, gør det muligt for EU at tackle nye risici eller krisesituationer, uden at det fører til handelsforvridninger, men slår fast, at EU's importkontrolsystem kunne gøres mere sammenhængende ved at gennemgå og konsolidere de eksisterende sektorbestemmelser, for så vidt angår offentlig kontrol.

2.5 Hvad angår finansieringen af offentlig kontrol, bekræfter forordningen det generelle princip om, at medlemsstaterne hver især bør afsætte tilstrækkelige finansielle midler til offentlig kontrol, og også medlemsstaternes forpligtelse til på visse områder at opkræve såkaldte kontrolgebyrer.

2.6 I forslaget fastholdes medlemsstaternes forpligtelse til at udpege nationale referencelaboratorier for hvert EU-referencelaboratorium udpeget af Kommissionen.

2.7 Endelig medtages en ny bestemmelse om sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse, hvori det fastsættes, at medlemsstaterne sikrer, at de finansielle sanktioner for forsætlige overtrædelser opvejer den økonomiske fordel, som søgtes opnået ved overtrædelsen.

3. **Resumé af forslaget om udgifter**

3.1 Kommissionens forslag til forordning har til formål at bidrage til at sikre et højere sundhedsniveau for mennesker, dyr og planter i hele fødevarekæden, øge beskyttelses- og oplysningsniveauet for forbrugerne og bidrage til en høj miljøbeskyttelse, samtidig med at konkurrenceevnen og jobskabelse tilgodeses.

3.2 For at kunne forfølge denne overordnede målsætning er det nødvendigt at råde over passende finansielle midler. For at sikre en effektiv målretning af udgifterne bør der opstilles specifikke mål og fastlægges indikatorer, der gør det muligt at vurdere, i hvilken udstrækning disse mål opfyldes.

3.3 EU-finansieringen foregår gennem tilskud, offentlige indkøb og betalinger til internationale organisationer, der er aktive på området. Nærværende forordning fastlægger en liste over støtteberettigede foranstaltninger, der kan gøres til genstand for EU-tilskud, samt støtteberettigede udgifter og de relevante procentsatser.

3.4 Som fastlagt i forslaget til den flerårige finansielle ramme for 2014-2020 foreslår Kommissionen et maksimumbeløb på 1 891 936 000 EUR til udgifter i tilknytning til fødevarer og foder. Det foreslås desuden, at der indføres en hastemekanisme til brug i krisesituationer.

3.5 Hvad angår fastsættelsen af den endelige procentsats for godtgørelser af støtteberettigede udgifter og i lyset af vigtigheden af at nå målene med denne lovgivning, fastlægger forordningen, at 100 % af de støtteberettigede udgifter finansieres, forudsat at gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger også indebærer afholdelse af udgifter, der ikke er støtteberettigede.

3.6 Hvad angår de nationale programmer til udryddelse, kontrol og overvågning af dyresygdomme og zoonoser, fastsætter forordningsforslaget, at der bør ydes EU-tilskud til de nationale programmer med det formål at begrænse antallet af udbrud af dyresygdomme og zoonose, som udgør en risiko for menneskers og dyrs sundhed.

3.7 Med hensyn til hasteforanstaltninger til udryddelse af skadegørere på planter eller planteprodukter (skadegørere), fastlægges det i forordningsforslaget, at EU bør yde tilskud til udryddelsen af sådanne skadegørere og bør råde over disponible støttemidler til hasteforanstaltninger, der har til formål at inddæmme eventuelle skadegørere. Ligeledes fastlægges det, at EU yder støtte til relevante undersøgelser med det formål at påvise forekomsten af visse skadegørere i god tid.

3.8 Vedrørende finansieringen af den offentlige kontrol stadfæster forordningen den økonomiske støtte hertil fra EU's side. Særlig gives der støtte til EU-referencelaboratorierne til afholdelse af de udgifter, der er forbundet med anvendelsen af Kommissionens arbejdsprogrammer. Der ydes også tilskud til oprettelse og drift af databaser og it-informationsstyringssystemer.

3.9 Endelig, for at sikre en ansvarlig og effektiv anvendelse af EU's økonomiske ressourcer, gives Kommissionen i forordningen beføjelser til at kontrollere, at støttemidlerne anvendes effektivt til gennemførelse af de støtteberettigede foranstaltninger.

4. **Generelle betragtninger**

Kontrolforanstaltninger

4.1 Udvalget bifalder forslaget og Kommissionens intention om at beskytte det indre marked og sikre et ensartet højt niveau af sundhedsbeskyttelse i hele EU og samtidig bidrage til at forhindre huller i lovgivningen.

4.2 EØSU støtter målsætningen om at modernisere og forstærke kontrolforanstaltningerne og den offentlige kontrol, således at de anvendes mere og bliver mere effektive.

4.3 EØSU er bekymret over, at medlemsstaterne hver især opkræver kontrolgebyrer, uden at der forinden fastsættes en beløbsstørrelse, hvilket kan give anledning til forskelle landene imellem og kan koste konkurrenceevne for nogle operatører i forhold til andre.

4.4 Udvalget bifalder bestemmelserne om prøveudtagning og analyse, hvori det fastlægges, at analyser skal foretages på officielle laboratorier, og der etableres et fælles system til foretagelse af modanalyser.

4.5 EØSU finder koordineringen mellem landene samt mellem laboratorierne meget positiv og støtter derfor ideen om, at der skal ligge et referencelaboratorium i samtlige medlemsstater.

Udgifter

4.6 Udvalget bifalder forslaget og Kommissionens intention om at opnå en høj fødevaresikkerhed og høj sikkerhed i fødevareproduktionen, forbedre dyrenes sundhed og trivsel, opdage og udrydde skadegørere og sikre, at den offentlige kontrol gennemføres effektivt.

4.7 EØSU støtter målsætningen om at definere støtteberettigede foranstaltninger og omkostninger.

4.8 Udvalget bifalder forordningens bestemmelser om en rationalisering af finansieringssatserne for tilskud ved at fastsætte en standardfinansieringssats på 50 % af de støtteberettigede udgifter. Denne sats kan under visse omstændigheder forhøjes til 75 % og 100 %.

4.9 EØSU ser positivt på, at forordningen fastsætter mindstebeløbet for tilskud til 50 000 EUR for at mindske den administrative byrde.

4.10 EØSU ser positivt på, at der i tilfælde af krise i landbrugsindustrien er adgang til en finansiel reserve, såvel som den økonomiske støtte til at påvise tilstedeværelsen af skadegørere.

4.11 Endelig hvad angår offentlig kontrol, bifalder EØSU muligheden i forordningen for økonomisk støtte til EU's referencelaboratorier og til projekter, som skal forbedre disse.

5. **Særlige bemærkninger**

Kontrolforanstaltninger

5.1 Kommissionens forslag er for generelt, når det gælder fastlæggelse af gebyrernes størrelse eller muligheden for en model med en variabel beløbsstørrelse eller et modulbaseret system (baseret på nationale eller europæiske kriterier) eller bare med et fastbeløb. På operativt plan kan manglen på en ensartet forvaltningskultur med hensyn til opkrævning af gebyrer for tjenesteydelser i EU's forskellige medlemslande i praksis føre til, at der opstår ulige konkurrencevilkår mellem medlemsstaternes, alt afhængigt af om de implementerer gebyrerne eller ej eller gør det på forskellige tidspunkter.

5.2 Kommissionens forslag vedrørende årsagerne til fritagelse for betaling af gebyrer stemmer muligvis ikke overens med mangfoldigheden af industrielle operatører i EU. Der efterlyses derfor en nærmere præcisering eller ligefrem en fastsættelse af forskellige kategorier af nedsatte takster for at undgå uberettiget forskelsbehandling af virksomheder på grund af størrelsen, hvilket ville skævvride det indre marked.

5.3 Der er i forslaget brug for en specificering eller beskrivelse af de opgaver, som det veterinære personale og kontrolpersonalet skal udføre på landbrugsbedrifterne.

Udgifter

5.4 Forordningens forslag om at reducere antallet af afgørelser, som Kommissionen skal vedtage, som f.eks. i forbindelse med refusion af støtte, er ikke tilstrækkeligt klart, eftersom teksten ikke nævner hvilket organ, der vil varetage denne opgave.

5.5 Kommissionens forslag fastsætter, at EU bør yde økonomisk støtte til hasteforanstaltninger i forbindelse med frembrud og udvikling af visse dyresygdomme eller zoonose, men forslaget fastlægger ikke de specifikke finansielle foranstaltninger.

5.6 Med hensyn til beredskabsforanstaltninger til sikring af plantesundheden er det vigtigt, at der i Kommissionens forslag overvejes muligheden for, at EU kan yde støtte til oprettelse og forvaltning af undersøgelsesprogrammer, der skal påvise tilstedeværelsen af skadegørere, og til plantesundhedsforanstaltninger til støtte for tredjelande. Der skal være adgang til disse foranstaltninger i hele EU for alle interesserede brugere.

5.7 Hvad angår forbedringen af uddannelsen af de offentlige tjenestemænd i medlemsstaterne bifalder EØSU Kommissionens intentioner, men finder det afgørende først at harmonisere bestemmelserne vedrørende denne forordnings anvendelsesområde, således at kontrolsystemerne kan fungere bedre i praksis.

5.8 Hvad angår de tredjelande, der står for en væsentlig del af forsyningen af råvarer og forarbejdede produkter til EU, som anvendes af virksomhederne i fødevarekæden, mener EØSU endelig, at forslaget bør overveje muligheden for at harmonisere lovgivningen om plantesundhed og dyresundhed med disse lande.

Bruxelles, den 16. oktober 2013

Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
Henri MALOSSE